

ДО
Г-ЖА ДЕСИСЛАВА АХЛАДОВА
МИНИСТЪР НА ПРАВОСЪДИЕТО НА РБ

ОТ
БЪЛГАРСКА ОБЩНОСТ ЗА ЛИБЕРАЛНА ДЕМОКРАЦИЯ
ул. "Върбица" № 7, ет. 4, 1504 София
info@boldbg.net

СТ А Н О В И Щ Е
Относно ЗИД на ЗЗДН от 13.01.2021г.

Уважаема госпожо Ахладова,

Българска общност за либерална демокрация (БОЛД) е обединение на граждани, което има за цел да увеличи обществената подкрепа за демокрацията, правата на човека и основните свободи, и да спомогне за консолидиране на либералната демокрация в България. Фокусът на нашата работа е върху гражданското участие в управлението.

Предвид естеството на работа на БОЛД, опита и експертизата ни, бихме искали да предоставим настоящите препоръки към предложения от Министерство на правосъдието ЗИД на ЗЗДН, публикуван за обществено обсъждане на strategy.bg на 13.01.2021 г.

Изразяйки принципното си съгласие си с публикувания законопроект, отправяме и молим да бъдат взети предвид следните коментари:

1. Препоръчваме средната телесна повреда от възходящ, низходящ, съпруг, брат или сестра да се въздигне в престъпление от общ характер.

Предлаганите промени в Наказателния кодекс са стъпка в правилната посока, тъй като осигуряват по-висока защита на жертвите на домашно насилие. Но би следвало да се вземе предвид и препоръката на Специалния докладчик на ООН за насилието срещу жени, неговите причини и последици, (вж. <https://undocs.org/A/HRC/44/52/Add.1>.), деянията по чл. 129 от НК, извършени в условията на домашно насилие, да могат да се преследват по общия ред, а не да са от частен характер. Често пострадалото от домашно насилие лице няма необходимата смелост или информираност, за да подаде частна тѣжба. Тази невъзможност е още по-тревожна, когато липсват адекватни мерки за временен алтернативен подслон, при което страхът на пострадалото лице от повторно и/или продължаващо насилие е основателен.

2. Препоръчваме да се промени дефиницията на понятието “фактическо съжителство на съпружески начала”.

Съгласно предложената дефиниция на понятието “фактическо съжителство на съпругески начала” в обхвата му не са включени еднополовите съюзи, а изключването на лица в еднополово съжителство от защита срещу домашно насилие противоречи на редица международни договори, по които Република България е страна, а също на Конституцията на Република България и на Закона за защита от дискриминация. В тази връзка е и препоръката на Специалния докладчик, цитирана по-горе, „да се разшири обхвата на чл. 3 от ЗЗДН, така че да обхваща всички случаи на насилие между интимни партньори по такъв начин, че да включва еднополови двойки и други проявления на насилие“.

Освен това, в предложената дефиниция на понятието “фактическо съжителство на съпругески начала” не са включени непълнолетни лица, които фактически съжителстват с друго лице, и по този начин непълнолетните са изключени от приложното поле на ЗЗДН. Според чл. 3 на ЗЗДН, непълнолетните могат да получат защита само ако насилието е било извършено от техен възходящ или друг роднина, но не и от техен интимен партньор. Но в действителността такива интимни съжителства са факт и непълнолетните лица в тях са особено уязвима група. Вместо да бъдат адекватно защитени от закона, тези особено уязвими лица са изключени от предложената дефиниция, която ограничава фактическото съжителство на съпругески начала само до пълнолетни лица.

За да стане дефиницията максимално обхватна, предлагаме да се измени по следния начин:

„Фактическо съжителство“ е доброволно съвместно съжителство като двойка на две лица, между които не съществува родство, при което лицата се грижат един за друг или за общо домакинство“.

3. Препоръчваме да се предвидят гаранции за ефективно гражданско участие в предлаганата Национална комисия за превенция и защита от домашно насилие.

Невключването в предложената Национална комисия на независими граждански експерти и активисти, номинирани от организации на гражданското общество, е лоша практика и недостатък, който отразява един от системните дефицити на българската демокрация. Участието на граждани в подобни органи е доказано добра практика, която осигурява ефективност, прозрачност и отчетност в едно демократично общество. Специалният докладчик на ООН за насилието срещу жени също подчертава необходимостта от сътрудничество на държавните институции и гражданския сектор, особено организациите, работещи по проблеми на жените. Участието на граждански женски организации следва да бъде системно и да обхваща „формулирането, прилагането и оценяването на политики и други процеси на вземане на решения“ (вж. цитирания по-горе доклад, т. 65, буква “t”). За съжаление предложеният законопроект не съдържа нищо, което да гарантира гражданско участие, а тази липса отразява остарелия чиновнически подход към нормотворчеството и правенето на политики, с който България все още силно се отличава от утвърдените демокрации. Единствената предвидена **възможност** е в някои заседания на Националната комисия да могат да участват омбудсманът, граждански организации и експерти. Но това не е **гаранция** за гражданско участие, а просто абстрактна възможност за добра воля от страна

на официалните власти, без никаква задълженост. Затова предлагаме законопроектът да се преразгледа от тази гледна точка и да се преработи така, че в него да се включат реални гаранции за гражданско участие.

26.01.2021г

гр. София

С уважение:

Димитрина Петрова

Ръководител на БОЛД